

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1991/26
KARAR NO : 1991/25

X ÖZET: Baba ve ana adlarının ve kendisinin de onların evladı olduğunun tespiti istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ahmet Öztürk
Vekili : Av. Günay Ölmez
Karşı taraf: Ürgüp Nüfus Müdürlüğü

O L A Y : Davacı, babası Ali Öztürk'ün annesi Pembe ile evli olduğunu ancak, babasının gayriresmi olarak Fatma adında bir başka kadınla evlendiğini, 1946 yılında Ürgüp Nüfus İdaresinin ve nüfus kayıtlarının yanması sonucu 1947 yılında yeniden yapılan yazımda babasının, gayri resmi nikahlısını, ikamet ettikleri Ürgüp Süphanverdi Mahallesi nüfusuna karısı olarak tescil ettirdiğini, annesi Pembe'nin ve kendisinin oturduğu Karacaören Köyü nüfusuna kayıtlı olduklarını, sakat olması nedeniyle ölen babasından emekli maaşı alabilmek için emekli sandığına başvurduğunda babasının nüfusunda kayıtlı görünmediğinden isteğinin reddildiğini ileri sürerek kendisinin Ürgüp Süphanverdi Mahallesinde nüfusa kayıtlı olan Ali Öztürk'ün oğlu olduğunun ve annesi Pembe'nin de Ali Öztürk'ün karısı olduğunun tespiti istemiyle 2.11.1990 gününde adli yargıda dava açmıştır.

Ürgüp Asliye Hukuk Mahkemesi; 15.1.1991 gün ve E.1990/283,4. 1991/8 sayılı; Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin 6.12.1990 gün ve 2464-9625 sayılı kararının gerekçesinden bahisle, tespit isteminin, Emekli Sandığındaki işleminin yürütülmesinde dayanak olmak üzere idareyi belli bir işleme zorlayıcı nitelikte olduğundan Uyuşmazlığın idare mahkemesinde çözümlenmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı, aynı istekle idare mahkemesinde, 14.3.1991 gününde dava açmıştır.

Kayseri İdare Mahkemesi; 14.6.1991 gün ve 191 sayılı; 2577 sayılı Kanunun 2., 2576 sayılı Kanunun 5. maddelerinde idare mahkemelerinde doğrudan doğruya tespit davası şeklinde bir dava türünün yer almadığı, bir işlemin idari sayılabilmesi için öncelikle organik ve fonksiyonel yönden idari olması gerektiği, davanın çözümünün 1587 sayılı Nüfus Kanununu uyarınca adli yargının görevine girdiği, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin bu yönde kararları bulunduğu, ancak asliye hukuk mahkemesince daha önce görevsizlik kararı verdiği belirtilerek, 2247 sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş, dosya 2.7.1991 gününde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gelmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi, Hukuk Bölümü, Yılmaz Aliefendioğlu'nun Başkanlığında, Hüseyin Örmeci, Kamil Kadıoğlu, Rüştü Altay, Aysel Pekiner, Osman Şimşek ve Adnan Altın'ın katılmaları ile yaptığı 10.7.1991 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Ayten Anıl'ın raporu

ile dosyadaki belgeler okunduktan, toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı Erkal Evliyaoğlu ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in; ana ve baba adlarının tespiti istemiyle açılan davanın idari bir işlemin iptaline ilişkin olmadığı, idari yargıda tespit davası şeklinde bir dava türü bulunmadığı ve bu tür uyuşmazlıkların adli yargı yerinde çözümleneceği yolunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararları bulunduğu, bu nedenle davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği şeklindeki yazılı ve sözlü düşünceleri alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, baba ve ana adının ve kendisinin onların çocuğu olduğunun tespiti istemiyle açılmıştır.

Adli yargıda bir dava türü olan ve öğretide ve uygulamada da tamamiyle benimsenmiş bulunan tespit davaları bir durumu ya da bir hukuki ilişkinin var olup olmadığına saptamak amacıyla açılırlar.

2576 Sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 5. ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinde sayılan idari dava türleri arasında tespit davası bulunmamaktadır.

Medeni Kanununun 38. maddesinde: "Hakimin hükmü olmadıkça ahvali şahsiye sicilinin hiçbir kaydı tashih edilemez." denilmektedir. 1587 sayılı Nüfus Kanununun 46. maddesinde ise, yaş, ad, soyadı ve diğer kayıt düzeltme davalarının ilgili nin oturduğu yer asliye hukuk mahkemesinde Cumhuriyet Savcısı ve Nüfus Başmemuru veya nüfus memuru huzuruyla görülüp, karara bağlanacağı açıkça belirtilmiştir.

Tespit davalarının adli yargıda görülen bir dava türü olmaları ve Medeni Kanunun ve Nüfus Kanununun açıklanan hükümleri karşısında davacının babasının adının ve kendisinin onların oğlu olduğunun tespitine ilişkin davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden Ürgüp Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Ürgüp Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 15.1.1991 günlü, Esas 1990/283, Karar 1991/8 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 10.7.1991 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

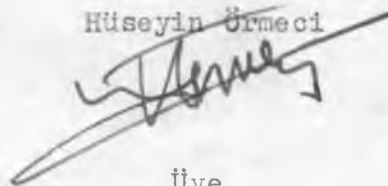
Başkan

Yılmaz ALİFERENDİOĞLU

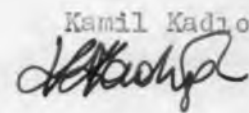
Üye

Hüseyin Örmeci

Üye

Kamil Kadıoğlu

Üye

Rüştü Altay

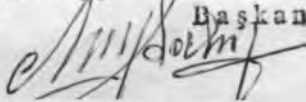

Üye

Aysel Pekiner

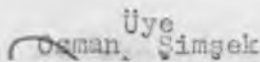

Bu kararın Resmî gazete'de yayını uygulanır.

Başkan

Üye

Osman Şimşek

Üye

Adnan Altın

